

ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ (30 02)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерській)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економічна аналітика
Статус дисципліни	Обов'язкова (нормативна)
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	I курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити ЕКТС /60 годин (лекції: 18 год., практичні: 18 год., СРС: 24 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua 1 лекція (2 години) 1 раз на два тижні; 1 практичне заняття (2 години) 1 раз на два тижні.
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Гайдуцький Іван Павлович доцент кафедри міжнародної економіки, доктор економічних наук +38 (044) 204-98-60 e-mail: ivan.gaid@gmail.com Практичні заняття: Гайдуцький Іван Павлович доцент кафедри міжнародної економіки, доктор економічних наук +38 (044) 204-98-60 e-mail: ivan.gaid@gmail.com
Розміщення курсу	Платформа дистанційного навчання «Сікорський»: https://classroom.google.com/c/MTY4NTIwMjkzMDc0?cjc=wxink76 АС «Електронний Кампус» https://campus.kpi.ua Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ELAKPI): https://ela.kpi.ua/handle/123456789/57309

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Положення концепції сталого розвитку суспільства є фундаментом для розробки механізмів збалансованого функціонування країн світу з метою забезпечення високого рівня та безпеки життя прийдешніх поколінь. Згідно рекомендацій Конференції ООН зі сталого розвитку (Ріо-де-Жанейро, 2012 р.) вивчення проблем сталого розвитку повинне входити складовою частиною в програми підготовки фахівців. Підготовка студентів за освітньою програмою «Економічна аналітика» передбачає формування компетенцій та відповідного мислення, що базується, у першу чергу, на розумінні економічних процесів розвитку країн світу. Опанування засад економічного виміру сталого розвитку надає можливість майбутньому управлінцю дослідити місце макроекономічних детермінант у системі забезпечення сталого розвитку, виявити залежність між економічним

потенціалом країни та рівнем гармонізації її розвитку, врахувати особливості функціонування національної економіки у контексті збалансованості розвитку суспільства та використати отримання знання для ефективної професійної діяльності. В освітньому компоненті опановуються: специфічні методи пізнання і дослідження, статистичні, якісні методи економічного аналізу, методи дослідницької діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей аналізувати економічну компоненту сталого розвитку країни, галузі, підприємства; здійснювати розрахунок індикаторів, категорій політики та індексу сталого розвитку на рівні країни, галузі, підприємства, виконувати сценарне моделювання процесів, що впливають на збалансований розвиток економічних систем.

Предметом дисципліни є сукупність теоретичних засад, методичних моделей та практичних інструментів щодо виявлення економічних механізмів впливу на сталий розвиток.

Компетентності, на формування яких зорієнтована дисципліна:

ЗК 02 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (зокрема, при визначенні чинників та перешкод сталому розвитку країн світу, що є фундаментом для розуміння парадигми гармонізації розвитку суспільства за економічною, соціальною та екологічною компонентами).

ЗК 03 - Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (а саме, на основі отриманих знань теорії сталого розвитку, поширювати ідеї забезпечення сталого розвитку на різних рівнях комунікації, зокрема, діловому).

ЗК 07 - Здатність діяти на основі етичних міркувань (що є важливим при вирішенні економічних задач соціально відповідального бізнесу та прийнятті рішень з розвитку бізнес проєктів «зеленої економіки»);

ФК 07 - Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання (а саме, професійно обґрунтовувати необхідне ресурсне забезпечення діяльності підприємств з урахуванням принципів енергоефективності та ресурсозбереження).

Результати навчання, які опановуються в результаті вивчення дисципліни:

Дисципліна спрямована на засвоєння теоретико-методологічних, методичних та організаційних підходів до формування засад сталого розвитку країн в умовах глобалізації та стратегій його реалізації та опанування методології формування показників економічного виміру сталого розвитку та їх впливу на міжнародну економічну діяльність країн, регіонів, міжгалузових комплексів:

ПРН 01 - Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. Цей результат навчання включає вміння формувати систему індикаторів сталого розвитку країн світу з використанням відкритих баз даних, здійснювати вибір методів оцінювання сталого розвитку країн.

ПРН 11 - Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. Цей результат навчання передбачає вміння виконувати сценарне моделювання сталого розвитку країн світу.

ПРН 12 - Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити дисципліни: Дисципліна потребує базових знань з дисциплін, що вивчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти і пов'язані з економетрикою, міжнародною економікою, макроекономікою, галузевою економікою.

Постреквізити: вивчення дисципліни закладає основу для формування знань і умінь, необхідних для ОК «Моделювання соціально-економічних систем і процесів».

Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

Розділ 1. Актуальні проблеми сталого розвитку суспільства.

Тема 1.1. Зміст та проблематика концепції сталого розвитку.

Розділ 2. Аналіз даних сталого розвитку.

Тема 2.1. Система індикаторів сталого розвитку

Тема 2.2. Числові розрахунки індикаторів, категорій політики, індексів вимірів сталого розвитку

Тема 2.3. Методика аналізу економічних процесів розвитку країн світу.

Розділ 3. Моделювання й оцінювання сталості розвитку суспільства.

Тема 3.1. Методи моделювання й оцінювання сталого розвитку суспільства.

Тема 3.2. Формування індексу економічного виміру сталого розвитку

Тема 3.3. Моделювання економічної компоненти сталого розвитку.

Розділ 4. Управлінські аспекти сталого розвитку.

Тема 4.1. Досягнення цілей сталого розвитку країнами світу.

Тема 4.2. Засади використання економічного виміру сталого розвитку в контексті якості та безпеки життя Людини.

3. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непейна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с. URL: https://dspace.chmnu.edu.ua/jsru/bitstream/123456789/509/1/Стратегії%20сталого%20розвитку_%20В.%20Добровольський.pdf
2. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непейна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с. URL: https://dspace.chmnu.edu.ua/jsru/bitstream/123456789/509/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%20%D0%92.%20%D0%92.%20%D0%94%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9.pdf
3. Економічний вимір сталого розвитку: методичні рекомендації до проведення практичних занять : навч. посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 051 «Економіка» [Електронний ресурс] / С. В. Войтко, І. П. Гайдучський, А. Д. Кухарук, Н. Є. Скоробогатова. Електронні текстові дані (1 файл: 1,90 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 50 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/57309>
4. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]: Підручник / І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. К.: НУХТ, 2022. 337 с. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/7990/1/strategiia_staloho.pdf
5. Політика ЄС щодо зеленої економіки та інновацій: Підручник. Орловська Ю.В., Чала В.С., Глущенко А.В./ під заг. ред. Орловської Ю.В. Д.: ПДАБА. 2023.193 с. URL: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2023/02/Pidruchnyk-Polityka-YES.pdf>

Додаткова література:

7. Footprint Network. World Footprint: Do we fit on the planet? Global Footprint Network Website. 2020. URL: http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/world_footprint/
8. Mert Montes. Sustainable development economy and the development of green economy in the European Union/. Energy, Sustainability and Society. 2023. № 13(1) DOI:10.1186/s13705-023-00410-7
9. Аналіз сталого розвитку — глобальний і регіональний контексти / Міжнар. рада з науки (ISC) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. — Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку (2019). 112 с. URL: <http://wdc.org.ua/sites/default/files/SD2019-P2-FULL-UA.pdf>
10. Аналіз сталого розвитку — глобальний і регіональний контексти / Міжнар. рада з науки (ISC) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. — Ч. 1. Глобальний аналіз якості і безпеки життя (2019). 216 с. URL: <http://wdc.org.ua/sites/default/files/SD2019-P1-FULL-UA.pdf>
11. Стратегія сталого розвитку : підручник / В. М. Боголюбов [та ін.] ; За ред. В. М. Боголюбова. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. К. : Видавничий центр НУБіП України, 2018. 328 с. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/items/5be4359d-dc23-4d6f-87a6-17db554a5ec9>
12. Чандрян Н. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства. К.: Наш формат, 2020. 288 с.

Інформаційні ресурси:

1. Платформа знань з питань сталого розвитку URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/>
2. Методологія побудови комбінованих показників URL: <http://www.oecd.org/std/42495745.pdf>
3. Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку: сайт. URL: <http://wdc.org.ua>
4. Платформа знань з питань сталого розвитку URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/>
5. Майбутнє, якого ми прагнемо (підсумковий документ "Pio + 20"). URL: <http://daccess-dds-ny.un.org>
6. Звіт про глобальний сталий розвиток. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/globalreport.html>
7. 7 мільярдів акцій - глобальний рух для всього людства. URL: <http://www.unfpa.org/world-7-billion>
8. Методологія побудови комбінованих показників. URL: <http://www.oecd.org/std/42495745.pdf>
9. Барометр конфлікту. URL: http://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/pdf/ConflictBarometer_2016.pdf
10. Стокгольмський міжнародний інститут досліджень миру : офіційний сайт URL: <https://www.sipri.org/>
11. Інститут міжнародних досліджень Мідлбері в Монтерей : офіційний сайт URL: <http://www.nonproliferation.org/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи організації навчання: лекції, практичні заняття, виконання індивідуального завдання у формі реферату, самостійна робота студентів, робота з навчально-методичною літературою, інформаційними ресурсами.

Загальні методи навчання:

Метод проблемного викладу. Викладач, використовуючи різні засоби (засоби демонстрації, кіно, підручники, наочні приладдя тощо) не просто викладає матеріал, а спочатку ставить проблему, формулює пізнавальну задачу, а потім, розкриваючи систему доказів, показує логічний шлях її вирішення студентам. Викладач пропонує студентам розвиток наукової думки, звертається до фактів з історії науки. У лекційному викладі цей метод був і залишається провідним.

Метод проблемно-пошукового викладення. Проблемно-пошукові методи застосовуються в ході проблемного навчання. Під час їх використання викладач застосовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить запитання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організовує колективне обговорення можливих підходів до розв'язання проблемної ситуації, підтверджує правильність висновків, ставить готове проблемне завдання. Студенти, спираючись на колишній досвід і знання, висувають припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їх походження, вибирають найбільш раціональний варіант.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Після того, як студенти ознайомлені з фактичним матеріалом, перед ними ставиться пізнавальне пошукове завдання, яке вони мають сприйняти як своє власне (ще краще, якщо вони самі зможуть його поставити). Відповідні завдання спонукають до аналізу фактів і підводять до самостійних висновків, тобто організовується активний навчальний пошук, пов'язаний з переходом до творчого, продуктивного мислення.

Пояснювально-спонукальний метод викладання. Викладач частину навчального матеріалу подає в готовому вигляді, іншу частину — через проблемні завдання; студенти засвоюють навчальний матеріал як за допомогою репродуктивного, так і творчого, дослідницького методу.

Дослідницький метод. Після постановки проблеми, формулювання завдань і короткого інструктажу студенти самостійно працюють над літературою і джерелами, проводять спостереження, виміри тощо. Вони самостійно висувають гіпотезу, шукають і знаходять шляхи її розв'язання, контролюють себе. Ініціатива, самостійність, творчий характер діяльності студентів виявляються у цьому випадку найбільш повно, методи навчальної роботи безпосередньо зближуються чи навіть поєднуються з методами наукового дослідження.

Спеціальні методи навчання: кейс-метод; аналітичні завдання; метод ситуаційного аналізу; наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій).

Метод дистанційного навчання – зв'язок здобувачів вищої освіти з викладачем забезпечується через АС «Електронний кампус», електронну пошту, Workspace for Education та Telegram, а також, завдяки різноманітними сучасними платформами, таким як: Zoom, Google Workspace for Education.

Елементи і прийоми: аналітична доповідь, презентації; дискусія, мозковий штурм, індивідуальне опанування, інтерактивне навчання, навчання через аргументацію, контекстне навчання.

Форми та методи оцінювання: під час викладання використовуються такі контрольні заходи, як відповіді на практичних заняттях, опитування, оцінювання виконання навчальних, аналітичних завдань, кейс завдань, презентація доповідей, модульна контрольна робота, оцінювання реферату.

Відповідність програмних результатів, методів, елементів і прийомів навчання, форм оцінювання

ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
1	2	3
ПРН 01	<p><i>Методи організації навчання:</i> лекції, практичні заняття, виконання індивідуального завдання у формі реферату, самостійна робота, робота з навчально-методичною літературою, інформаційними ресурсами. Лекційні та практичні заняття проходять з використанням пояснювального-ілюстративного матеріалу, наведення прикладів використання теоретичного матеріалу до реальних практичних задач зі встановленням діалогу з аудиторією і активної участі слухачів в навчальному процесі.</p> <p><i>Загальні методи навчання:</i> проблемного викладу, проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, пояснювально-спонукальний, дослідницький.</p> <p><i>Спеціальні методи навчання:</i> кейс-метод; аналітичні завдання; метод ситуаційного аналізу; наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій).</p> <p>Метод дистанційного навчання – зв'язок здобувачів вищої освіти з викладачем забезпечується через електронний кампус, електронну пошту, Workspace for Education та Telegram, а також, завдяки різноманітними сучасними платформами, таким як: Zoom, Google Meet; сервіс хмарних технологій Google Drive у середовищі Google.</p> <p><i>Елементи і прийоми:</i> аналітична доповідь, презентації, дискусія, мозковий штурм, індивідуальне опанування, інтерактивне навчання, навчання через аргументацію, контекстне навчання.</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, опитування, виконання навчальних, аналітичних завдань, кейс завдань, презентацію доповідей, модульну контрольну роботу, реферат.</p> <p>Календарний контроль: перша та друга атестація.</p> <p>Семестровий контроль – залік.</p>
ПРН 11	<p><i>Методи організації навчання:</i> лекції, практичні заняття, виконання індивідуального завдання у формі реферату, самостійна робота, робота з навчально-методичною літературою, інформаційними ресурсами. Лекційні та практичні заняття проходять з використанням пояснювального-ілюстративного матеріалу, наведення прикладів використання теоретичного матеріалу до реальних практичних задач зі встановленням діалогу з аудиторією і активної участі слухачів в навчальному процесі.</p> <p><i>Загальні методи навчання:</i> проблемного викладу, проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, пояснювально-спонукальний, дослідницький</p> <p><i>Спеціальні методи навчання:</i> кейс-метод; аналітичні завдання; метод ситуаційного аналізу; наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій).</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, опитування, виконання навчальних, аналітичних завдань, кейс завдань, презентацію доповідей, модульну контрольну роботу, реферат.</p> <p>Календарний контроль: перша та друга атестація.</p> <p>Семестровий контроль – залік.</p>

	<p><i>Метод дистанційного навчання</i> – зв'язок здобувачів вищої освіти з викладачем забезпечується через електронний кампус, електронну пошту, Workspace for Education та Telegram, а також, завдяки різноманітним сучасним платформам, таким як: Zoom, Google Meet; сервіс хмарних технологій Google Drive у середовищі Google.</p> <p><i>Елементи і прийоми:</i> аналітична доповідь, презентації; дискусія, мозковий штурм, індивідуальне опанування, інтерактивне навчання, навчання через аргументацію, контекстне навчання.</p>	
ПРН 12	<p><i>Методи організації навчання:</i> лекції, практичні заняття, виконання індивідуального завдання у формі реферату, самостійна робота, робота з навчально-методичною літературою, інформаційними ресурсами. Лекції та практичні заняття проходять з використанням пояснювального-ілюстративного матеріалу, наведення прикладів використання теоретичного матеріалу до реальних практичних задач зі встановленням діалогу з аудиторією і активної участі слухачів в навчальному процесі.</p> <p><i>Загальні методи навчання:</i> проблемного викладу, проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, пояснювально-спонукальний, дослідницький <i>Спеціальні методи навчання:</i> кейс-метод; аналітичні завдання; метод ситуативного аналізу; наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій).</p> <p><i>Метод дистанційного навчання</i> – зв'язок здобувачів вищої освіти з викладачем забезпечується через електронний кампус, електронну пошту, Workspace for Education та Telegram, а також, завдяки різноманітним сучасним платформам, таким як: Zoom, Google Meet; сервіс хмарних технологій Google Drive у середовищі Google.</p> <p><i>Елементи і прийоми:</i> аналітична доповідь, презентації; дискусія, мозковий штурм, індивідуальне опанування, інтерактивне навчання, навчання через аргументацію, контекстне навчання.</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, опитування, виконання навчальних, аналітичних завдань, кейс завдань, презентацію доповідей, модульну контрольну роботу, реферат.</p> <p>Календарний контроль: перша та друга атестація.</p> <p>Семестровий контроль – залік.</p>

Примітка: ПРН – програмний результат навчання

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 18 годин лекційних (Л) один раз на два тижні і 18 годин практичних занять (П) один раз на два тижні, модульний контроль, реферат.

Тиж- день нав- чання	Назви розділів, тем			Зміст занять та самостійної роботи здобувачів		Контрольні заходи	ПРН, ЗК, ФК
	Л	П	СР				
1	2	3	4	6	7	8	9
1-2	2	2	0	<p>Розділ 1. Актуальні проблеми сталого розвитку суспільства</p>	<p>Л1. Зміст та проблематика концепції сталого розвитку. <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, обговорення. СР. Підготовка до опитування, дискусії, обговорення.</p> <p>П1. Компоненти та загрози сталого розвитку <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, обговорення</p>	<p>Опитування, оцінювання участі у дискусії</p>	<p>ПРН11 ПРН12 ЗКО7</p>

3-4	2	2	1	Розділ 2. Аналіз даних сталого розвитку.	<p>Л2. Система індикаторів сталого розвитку <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, обговорення. <i>СР.</i> Підготовка до обговорення та вирішення кейс завдання</p>	Опитування, оцінювання виконання кейс-завдань	ПРН11 ПРН12 ЗК 02 ФК07
					<p>П2. Формування переліку показників економічного виміру сталого розвитку країн світу. <i>Навчальні завдання:</i> обговорення, кейс завдання <i>СР.</i> підготовка до опитування, дискусії, обговорення індикаторів сталого розвитку Вивчення можливостей платформи з питань сталого розвитку</p>		
5-6	2	2	0		<p>Л3. Числові розрахунки індикаторів, категорій політики, індексів вимірів сталого розвитку <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, обговорення. <i>СР.</i> Підготовка до обговорення та вирішення аналітичного завдання</p>	Опитування, оцінювання виконання аналітичного завдання.	ПРН11 ПРН12 ЗК 02 ФК07
					<p>П3. Виявлення залежностей між показниками та чинниками сталого розвитку економічних систем. <i>Навчальні завдання:</i> виконання аналітичного завдання.</p>		
7-8	2	1	1		<p>Л4. Методика аналізу економічних процесів розвитку країн світу. <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, обговорення. <i>СР.</i> Підготовка до обговорення</p>	Опитування, оцінювання участі у дискусії, оцінювання виконання аналітичного завдання.	ПРН01 ПРН11 ПРН12 ЗК02 ФК07
					<p>П4. Формування логіко-структурної схеми індикаторів сталого розвитку країн світу. <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, виконання аналітичного завдання. <i>СР.</i> підготовка до опитування, дискусії, обговорення економічних процесів забезпечення цілей сталого розвитку</p>		
7	-	1	1	Розділи 1, 2.	Модульна контрольна робота, частина 1 (МКР)	Оцінювання ПРН за Розділами 1-2	
9-10	2	2	1	Розділ 3. Моделювання й оцінювання сталості розвитку суспільства	<p>Л5. Методи моделювання й оцінювання сталого розвитку суспільства. <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, обговорення. <i>СР.</i> Підготовка до обговорення та вирішення аналітичного завдання</p>	Опитування, оцінювання участі у дискусії, оцінювання виконання аналітичного завдання	ПРН01 ПРН11 ЗК02 ФК07
					<p>П5. Вибір методів для оцінювання та моделювання сталого розвитку обраних країн світу. <i>Навчальні завдання:</i> опитування, дискусія, обговорення. <i>СР.</i> підготовка до вирішення аналітичного завдання</p>		

11-12	2	2	0		<p>Л6. Формування індексу економічного виміру сталого розвитку Навчальні завдання: опитування, дискусія, обговорення. СР. Підготовка до обговорення та вирішення кейс завдання</p>	Опитування, оцінювання участі у дискусії, оцінювання виконання кейс завдань	ПРН01 ПРН11 ЗК02 ЗК03 ФК07
					<p>П6. Індекс економічного виміру сталого розвитку для обраних країн світу. Навчальні завдання: опитування, дискусія, обговорення.</p>		
13-14	2	1	1		<p>Л7. Моделювання економічної компоненти сталого розвитку. Навчальні завдання: опитування, дискусія, обговорення. СР. Підготовка до обговорення та вирішення аналітичного завдання</p>	Опитування, оцінювання участі у дискусії, оцінювання виконання аналітичного завдання	ФК07 ПРН04 ПРН11
					<p>П7. Розробка сценарію економічного виміру сталого розвитку обраних країн світу. Навчальні завдання: опитування, дискусія, обговорення. СР. підготовка до опитування, дискусії, обговорення процесу та результатів моделювання</p>		
14	-	1	1	Розділ 3.	Модульна контрольна робота, частина 2 (МКР)	Оцінювання ПРН за Розділом 3	
15-16	2	2	1	Розділ 4. Управлінські аспекти сталого розвитку	<p>Л8. Досягнення цілей сталого розвитку країнами світу. Навчальні завдання: опитування, дискусія, обговорення. СР. Підготовка до обговорення та вирішення кейс завдання</p>	Опитування, оцінювання виконання кейс-завдань, оцінювання участі у дискусії, презентація доповідей	ПРН01 ПРН11 ПРН12 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ФК07
					<p>П8. Ухвалення рішень щодо резервів забезпечення сталого розвитку країн світу. Навчальні завдання: опитування, дискусія, обговорення. СР. підготовка до опитування, дискусії, обговорення результатів країн у досягненні цілей сталого розвитку</p>		
17-18	2	-	1		<p>Л9. Засади використання економічного виміру сталого розвитку в контексті якості та безпеки життя Людини СР. Опрацювання теми</p>		ПРН01 ПРН11 ПРН12 ЗК02 ЗК03 ЗК07 ФК07
2-17	-	-	10	Реферат	<p>Л. немає П. немає СР: Підготовка реферату</p>	Оцінювання реферату.	
18	-	2	6	Залік	<p>П9. Підведення підсумків, формування кінцевого рейтингу успішності, складання заліку.</p>	Виконання залікової контрольної роботи або отримання заліку згідно поточного рейтингу	
Разом	18	18	24				

Примітка: Л – лекції, С – семінарські заняття, СР – самостійна робота, ПРН – програмний результат навчання, ЗК – загальні компетентності, ФК- спеціальні (фахові) компетентності.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 24 години самостійної роботи. На самостійну роботу вноситься: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, індивідуального завдання у формі реферату, підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	4
1	6	Підготовка до аудиторних занять
2	10	Виконання реферату
3	2	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
4	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	24	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Присутність на заняттях та їх відвідування є вільним вибором здобувача, тому бали за відвідування не нараховуються. Важливою складовою отримання балів на лекціях та практичних заняттях є активна участь студента у виконанні завдань. Студенти мають вчасно приходити на заняття, або приєднуватися в Zoom, якщо дистанційний режим навчання. Мають дотримуватися розкладу занять, а при запізненні на 15 хвилин, варто заходити на другу частину заняття (після перерви - п'яти хвилинки).

Дистанційний режим навчання. Якщо керівництвом університету приймається рішення щодо дистанційного режиму навчання (наприклад, у зв'язку з введенням режиму воєнного стану), то необхідно дотримуватися: Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>). В такому разі заняття в дистанційному режимі відбуваються з використанням платформи Zoom. Посилання на zoom-конференцію надається студентам на початку семестру і розміщується в системі «Електронний кампус» та в дистанційному курсі дисципліни на Платформі дистанційного навчання «СІКОРСЬКИЙ». Викладач також надає студентам посилання на дистанційний курс, який розміщений на платформі «СІКОРСЬКИЙ». Усі необхідні навчально-методичні матеріали з дисципліни розміщено у АС «Електронний кампус» (<https://ecampus.kpi.ua>), бібліотеці КПІ імені Г. І. Денисенка (<https://www.library.kpi.ua>) та в самому дистанційному курсі, який знаходиться на Платформі дистанційного навчання «СІКОРСЬКИЙ» (<https://classroom.google.com/c/MTY4NTlwMjkzMDc0?cjc>). Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях. На заняттях необхідно дотримуватись норм етичної поведінки, які прописані в Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>). На території університету здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). Під час дистанційного режиму навчання потрібно використовувати навчально-методичне забезпечення курсу на Платформі дистанційного навчання «СІКОРСЬКИЙ» та в Електронному кампусі, а також для окремих занять – інформацію розміщену на сайті бібліотеки КПІ імені І. Г. Денисенка та на офіційних сайтах статистики. Для підготовки до практичних занять готуючи аналітичні доповіді та виконуючи кейс та навчально-дослідницькі завдання необхідно опрацьовувати аналітичні матеріали з офіційних сайтів статистики.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Студенти можуть відвідувати позааудиторні заходи (тренінги, лекторії, конференції, науково-практичні заходи тощо), які відповідають тематиці дисципліни. Студентам рекомендується проходити курси на платформах Coursera або Prometheus за умови, що тематика відповідає назві дисципліни. Для поглиблення

вмінь, навичок, здібностей, компетентності студентів залучаються лектори-практики для спільного проведення занять по деяким темам дисципліни.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Визнання результатів навчання набутих студентами у неформальній або інформальній освіті регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>). Також варто зауважити, що можуть бути зараховані окремі теми дисципліни. Наприклад, вивчення певних курсів студентами на різних платформах в повній мірі можуть не відповідати назві дисципліни, але відповідати лише деяким темам. В такому разі також можуть бути зараховані бали до рейтингової системи оцінювання, і студент може бути звільнений від виконання певних завдань, які відповідають тематиці пройдених ним курсів.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів. Заохочувальні бали можуть бути отримані за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт, додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем курсу, наукові публікації. Штрафні бали нараховуються за невчасне подання на перевірку реферату. Заохочувальні бали не входять до основної шкали РСО, а їх сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали для РСО-1.

Правила виконання індивідуальних завдань. Індивідуальним завданням з дисципліни є реферат. Індивідуальне завдання виконується протягом семестру та перевіряється згідно РСО. Індивідуальне завдання може бути відхилене викладачем, у разі надання на перевірку з порушенням термінів виконання, наявних суттєвих зауважень до результатів, оформлення. За наявності плагіату індивідуальне завдання не приймається для перевірки.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролю результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

Поточний контроль проводиться як оцінювання результатів навчання здобувачів на основі поопераційного контролю та накопичення рейтингових балів за виконання завдань у процесі навчання відповідно до РСО.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр і передбачає проведення модульної контрольної роботи, яка здійснюється у вигляді письмової контрольної роботи (поділена на 2 частини), що містить тестові завдання. Семестровий контроль проводиться у формі заліку за РСО-1 (першого типу), що передбачає оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача впродовж семестру, передбачених заходами поточного контролю. Результати оцінювання висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Політика дедлайнів та перескладань. МКР складаються лише у призначений день. Якщо контрольні заходи, або виконання завдань пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), надається можливість додатково скласти завдання протягом найближчого тижня. Невиконання завдань, а також порушення термінів їх виконання з неповажних причин не надасть можливості набрати відповідні бали рейтингу. Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контролю результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. У випадку не згоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення

результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика щодо академічної доброчесності. Необхідним під час виконання завдань з дисципліни є дотримання політики та принципів академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>), які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/47>). У разі виявлення дублювання виконаних завдань, плагіату роботи отримують нульовий рейтинг.

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі завдання, як під час виконання навчальних завдань з дисципліни, мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується покладатися на ШІ як на єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані дані з інших авторитетних джерел. Усі випадки використання ШІ для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Це стосується як використання текстових генераторів, так і інших інструментів ШІ. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи першого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу. Поточний контроль (max 100 балів) передбачає роботу на практичних заняттях, МКР, реферат

1. Робота на практичних заняттях (max 60 балів):

Робота на практичних заняттях (опитування, відповіді за результатами виконання аналітичних завдань, кейс завдань, презентація доповідей, дискусія) (6 з 9 протягом семестру) (max 10 балів).

Розрахунок за одне заняття:

10 балів	Активна робота, аналітичні / кейс завдання виконані, відповіді обґрунтовані. Доповнення до відповідей інших здобувачів, участь у дискусії.
9-8 балів	Аналітичні / кейс завдання виконані. Доповнення до відповідей інших здобувачів, активна участь у дискусії.
6-7 балів	Надано малу кількість пропозиції, виконано частину завдань, взято участь в обговоренні
0 балів	Пасивність

2. Модульна контрольна робота

2-і частини, кожна – max 10 балів включає 5 аналітичних питань (2 бали за відповідь), **max 20 балів**;
Розрахунок балів за одну МКР:

10 балів	Завдання виконано вірно, у повному обсязі.
9-8 балів	Виконані усі завдання з 1-3 помилками;
7-6 балів	Робота містить відповіді на частину завдань, робота виконана не в повному обсязі, містить помилки.
0 балів	Завдання контрольної роботи не виконані, або виконані неправильно, робота не зараховується

3. Розрахунок балів за виконання індивідуального завдання (тах 20 балів);

Розрахунок балів за виконання реферату:

20 балів	Реферат виконано грамотно і логічно, тему розкрито змістовно, наведено аналітичні огляди.
19-16 балів	Реферат виконано грамотно і логічно, тему розкрито змістовно, аналітичні огляди не наведено
15-13 балів	Реферат виконано логічно, тему розкрито узагальнено без належних обґрунтувань
12 балів	Реферат виконано, тему розкрито частково без належних обґрунтувань
0 балів	Реферат не виконано

Семестровий контроль (залік) (тах 100 балів)

Умовою допуску до заліку є виконання завдань, підготовка доповідей, модульної контрольної роботи, та обов'язкового виконання індивідуального завдання (реферату). Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60б. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Розрахунок балів за виконання завдань залікової контрольної роботи:

Теоретичні питання (4 питання)

- 10 балів – Відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно
- 9-8 балів – Відповідь на питання викладено безпомилково, не достатньо повно проте з застосуванням набутих теоретичних знань
- 7-6 балів – Відповідь на питання викладено не повністю, але основні аспекти розкрито
- 0 балів – Не має відповіді

Тестові завдання (20 завдань)

- 2 бали – Відповідь вірна
- 0 балів – Відповідь не вірна

Аналітично-розрахункове завдання

- 20 балів – Продемонстровано знання матеріалу і вдало його застосовано для розрахунків, аналізу та доведення, наведено висновки з застосуванням набутих знань та вмінь
- 19-18 балів – Аналітично-розрахункове завдання виконане, розрахунки вірні, однак не наведено висновків за результатами або допущено несуттєві помилки у твердженнях
- 17-16 балів – Отримане рішення вірне, отримані дані мають суттєві помилки в поясненні або доведенні
- 15-14 балів – Аналітично-розрахункове завдання виконане з незначними помилками, але визначене рішення необґрунтоване
- 13-12 балів – Аналітично-розрахункове завдання виконане частково, не містить обґрунтувань, застосування набутих теоретичних міркувань та аналітики, відповідної пройденому курсу
- 0 балів – Завдання не виконано

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань для підготовки до семестрового контролю представлено у Додатку А.
Теми рефератів наведено у Додатку Б.

Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою у рейтинг здобувача. Рекомендований онлайн курс: «Як діяти далі: Бізнесу про сталий розвиток» (платформа онлайн освіти Prometheus).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцентом кафедри міжнародної економіки, д.е.н., Гайдуцьким Іваном Павловичем
доцентом кафедри міжнародної економіки, к.е.н., Кухарук Анною Дмитрівною

Ухвалено

кафедрою міжнародної економіки (протокол № 14 від 18.06.2024 р.)

Погоджено

кафедрою економічної кібернетики (протокол № 18 від 18.06.2024 р.).

Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024р.)

Перелік питань для підготовки до семестрового контролю

1. Зміст та проблематика концепції сталого розвитку.
2. Компоненти та загрози сталого розвитку.
3. Система індикаторів сталого розвитку.
4. Формування переліку показників економічного виміру сталого розвитку країн світу.
5. Числові розрахунки індикаторів, категорій політики, індексів вимірів сталого розвитку.
6. Методика аналізу економічних процесів розвитку країн світу.
7. Методи моделювання й оцінювання сталого розвитку суспільства.
8. Формування індексу економічного виміру сталого розвитку.
9. Індекс економічного виміру сталого розвитку для обраних країн світу.
10. Моделювання економічної компоненти сталого розвитку.
11. Розробка сценарію економічного виміру сталого розвитку обраних країн світу.
12. Досягнення цілей сталого розвитку країнами світу.
13. Ухвалення рішень щодо резервів забезпечення сталого розвитку країн світу.
14. Засади використання економічного виміру сталого розвитку в контексті якості та безпеки життя Людини.

Теми рефератів

1. Економічне зростання і сталий розвиток
2. Технології сталого розвитку економічних систем
3. Вирішення проблем поводження з відходами та повторної переробки сировини
4. Вирішення енергетичних проблем
5. Україна в глобальному вимірі сталого розвитку
6. Моделі виробництва та споживання: збалансоване природокористування та стала енергетика
7. Соціальні, економічні та екологічні індикатори розвитку територій
8. Соціальний капітал як чинник сталого розвитку
9. Прогнозування сталого розвитку
10. Діагностика дисбалансів розвитку економічної системи
11. Стратегічне планування сталого розвитку
12. Ресурси та інструменти сталого економічного розвитку
13. Сталий розвиток у вимірі глобальних економічних проблем
14. Стратегії сталого розвитку економічних суб'єктів
15. Сталий соціально-економічний розвиток країни
16. Економіка в умовах сталого розвитку
17. Концепція гармонізації сталого розвитку
18. Стратегії досягнення цілей сталого розвитку (за країнами світу)
19. Вплив міжнародних організацій на забезпечення сталого розвитку
20. Енергоефективність і ресурсозбереження в системі забезпечення сталого розвитку